

TOIMENPIDEALOITE

Monikkoperheiden tukeminen

Eduskunnalle

Ns. monikkoperheeksi kutsutaan perhettä, johon on syntynyt samanaikaisesti enemmän kuin yksi lapsi. Suomessa syntyy vuosittain noin 900 kaksoset ja noin kymmenet kolmoset.

Monikkoperhe on aina keskimääräistä suurempi suomalainen perhe. Lapsiluvun kasvaessa kerralla esimerkiksi kahdella tai kolmella lapsella ovat monikkoperheellisten taloudelliset kustannukset oleellisesti suuremmat kuin yksitellen syntyneiden lasten perheillä.

Lapsiperheen elämään kuuluvat tavanomaiset kustannukset saattavat tuntua monikkoperheissä ylittämättömän suurilta erityisesti silloin, kun usean lapsen samanaikainen syntymä pakottaa perheen muuttamaan tilavampaan kotiin ja ostamaan esimerkiksi isomman auton. Perheessä normaalisti tapahtuvaan vaatteiden, harrastusvälineiden ja muiden tarvikkeiden kierrätykseen ei ole mahdollisuutta, kun nämä on hankittava samanaikaisesti lasten syntymästä alkaen. Suuria kustannuksia voivat myös aiheuttaa myöhemmin esimerkiksi usealle teini-ikäiselle samaan aikaan hankittavat lukion kurssikirjat tai auto-koulun maksaminen. Kustannukset voivat kertyä pankkilainoissa, osamaksuissa jne., jotka saatetaan monikkoperheessä joutua maksamaan takaisin muita hitaammalla aikataululla.

Sosiaalietuudet perustuvat edelleen osittain raskauskohtaiseen ajatteluun, jolloin useamman lapsen samanaikaista syntymää ei riittävästi huomioida sosiaali- ja terveyslain säädännössä, eivätkä monikkoperheet siten vielä ole tasavertaisessa asemassa yhden lapsen kerrallaan saaneiden kanssa.

Nyt äitiysavustus ja vanhempainraha huomioivat monikkolasten syntymästä koituvan taloudellisen lisärasituksen, mikä on toki tarpeellista, mutta edellä mainitut kulut huomioiden riittämättömät.

Tämän vuoksi lapsilisäjärjestelmään tulisi sisällyttää erityinen monikkolisä, tai mikäli lisää ei haluta kytkeä lapsilisän maksatusjärjestelmään, se voisi olla myös erillinen etuus, jota maksettaisiin monikkolisänä lapsen 18 -vuotiaaksi tulon asti.

Erityisesti juuri lasten syntymän jälkeen on kahden tai useamman lapsen yhtäaikainen tulo perheeseen riski vanhempien jaksamiselle, ja molempien vanhempien osallistuminen vastasyntyneiden hoitamiseen kotona on tarpeellista. Lain mukaan on vanhempainrahan suoritus aika kahden tai useamman lapsen syntymässä kerralla 60 arkipäivää pidempi lasta kohti toisesta lapsesta alkaen. Vuoden 2003 alusta lukien monikkoperheet ovat voineet käyttää nämä lisäpäivät jo äitiys- ja vanhempainrahakauden aikana, jolloin isä voi olla samanaikaisesti äidin kanssa vanhempainvapaalla. Isyytloma sen sijaan on raskauskohtainen, joten useamman lapsen syntymä kerrallaan ei pidennä isyytlomaa. Koska monikkoperheessä isän mahdollisuus osallistua lasten päivittäiseen hoitoon on hyvin tärkeää perheen jaksamiselle ja selviytymiselle, tulisi myös isyytvapaa saada lapsikohtaiseksi ja siten pidennetyksi monikkoperheiden isien kohdalla.

Mikäli kaikki monikkolisät käyttäisivät isyytvapaaudistuksen hyväkseen, koskisi se vuodessa noin 910 isää ja merkitsisi noin 920 uutta isyytvapaata (olettaen, että kaksosia syntyy 900 paria vuodessa ja kolmosia kymmenen ja isyytvapaa myönnettäisiin jokaisesta lapsesta erikseen).

Edellä olevan perusteella ehdotan, *että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin isyytloman saamiseksi lapsikohtaiseksi ja erityisen monikkolisän maksamiseksi monikkoperheille esimerkiksi lapsilisän yhteydessä, ja että hallitus perustaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisen erillistyöryhmän, jonka tehtävänä olisi monikkoperheiden aseman selvittäminen ja tähän liittyvien tarvittavien lainmuutosten valmistelu.*

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2006

Tuula Väättäinen / sd